

Số: **08** /BC-BĐT

Hà Nội, ngày **26** tháng 3 năm 2024

BÁO CÁO THẨM TRA

Tờ trình và dự thảo Nghị quyết về Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Thực hiện quy định của Luật và phân công của Thường trực HĐND Thành phố, Ban Đô thị đã tổ chức thẩm tra Tờ trình số 80/TTr-UBND ngày 18/3/2024 của UBND Thành phố, dự thảo Nghị quyết về Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 do UBND Thành phố trình HĐND Thành phố tại kỳ họp thứ 15. Ban Đô thị báo cáo ý kiến thẩm tra như sau:

I. Về hồ sơ trình HĐND Thành phố:

- Quyết định số 313/QĐ-TTg ngày 07/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.

- Tờ trình 80/TTr-UBND ngày 18/3/2024 của UBND Thành phố, kèm theo báo cáo thuyết minh, báo cáo tóm tắt Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.

- Dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố thông qua Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Cơ quan tổ chức lập quy hoạch đã đảm bảo tuân thủ các nội dung công việc triển khai và thành phần hồ sơ trình các cấp theo quy định Luật Quy hoạch 2017.

II. Sự cần thiết ban hành Nghị quyết

Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 là công cụ pháp lý quan trọng để chính quyền các cấp của Thành phố sử dụng trong lãnh đạo, chỉ đạo, thống nhất công tác quản lý nhà nước và hoạch định chính sách, kiến tạo động lực phát triển; là cơ sở để xây dựng và triển khai các kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội, đầu tư trên địa bàn Thủ đô Hà Nội, đảm bảo tính khách quan, khoa học; tổ chức không gian phát triển kinh tế-xã hội đảm bảo tính kết nối đồng bộ giữa quy hoạch quốc gia với quy hoạch vùng và quy hoạch Thủ đô nhằm khai thác tối đa tiềm năng, lợi thế của thành phố, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế-xã hội nhanh và bền vững.

Theo quy định tại khoản 4 Điều 14, Luật Quy hoạch năm 2017 "*UBND cấp tỉnh tổ chức lập quy hoạch tỉnh*"; đồng thời, tại điểm i khoản 4 Điều 16, Luật Quy hoạch năm 2017, quy định: "*UBND cấp tỉnh trình HĐND cấp tỉnh xem xét, thông qua quy hoạch trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt*".

Vì vậy, việc Ủy ban nhân dân trình HĐND Thành phố thông qua Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 là đúng quy định, làm cơ sở trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt.

III. Về nội dung Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050

1. Thực hiện Luật Quy hoạch năm 2017, Quyết định số 313/QĐ-TTg ngày 07/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, Cơ quan tổ chức lập Quy hoạch (UBND thành phố Hà Nội) triển khai, các nội dung công việc khoa học với nhiều cách làm mới; trong đó, triển khai ngay việc xây dựng Đề cương định hướng Quy hoạch để xác định khung, những nội dung trọng yếu, bám sát, cụ thể hóa Nghị quyết 15 của Bộ Chính trị và các Nghị quyết của Trung ương, Bộ Chính trị có liên quan làm cơ sở lập Quy hoạch. Đồng thời, đã tổ chức các cuộc hội thảo lắng nghe, tiếp thu các ý kiến gợi ý, đóng góp của đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học, nhân sĩ, trí thức của các trường đại học, viện nghiên cứu, của các cơ quan Trung ương và địa phương.

Tại kỳ họp thứ 14 HĐND Thành phố (tháng 12/2023), UBND Thành phố báo cáo HĐND Thành phố về những nội dung chủ yếu của Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Trên cơ sở ý kiến của Đảng đoàn Quốc hội, Thường trực Thành ủy, Ban Thường vụ Thành ủy, Ban chấp hành Đảng bộ Thành phố và ý kiến của Hội đồng thẩm định, cơ quan lập Quy hoạch đã phối hợp Liên danh tư vấn tiếp thu, chỉnh sửa và hoàn thiện báo cáo.

2. Qua nghiên cứu hồ sơ trình, Ban Đô thị đã tổ chức thẩm tra, trên cơ sở ý kiến góp ý của thành viên Ban Đô thị và các Ban HĐND Thành phố, ý kiến trao đổi, giải trình của các cơ quan chuyên môn của UBND Thành phố tại buổi thẩm tra, Ban Đô thị báo cáo HĐND Thành phố như sau:

Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt nhiệm vụ quy hoạch với mục tiêu là công cụ pháp lý trong công tác quản lý nhà nước. Đưa ra phương hướng phát triển các ngành quan trọng; lựa chọn các phương án tổ chức, phát triển hoạt động kinh tế-xã hội có hiệu quả, là cơ sở đề xuất phương án tổ chức không gian chung, hệ thống kết cấu hạ tầng, hệ thống đô thị, nông thôn, các khu chức năng có vai trò động lực; phương án bảo vệ môi trường, khai thác, sử dụng hiệu quả và bảo vệ tài

nguyên thiên nhiên, đa dạng sinh học và ứng phó với biến đổi khí hậu và giải pháp bố trí không gian phát triển hợp lý, làm căn cứ và định hướng lập quy hoạch đô thị, nông thôn đảm bảo tính liên kết, đồng bộ, kế thừa, ổn định và hệ thống giữa các quy hoạch. Xây dựng phương án quy hoạch xây dựng vùng liên huyện đáp ứng cao nhất nhu cầu thu hút đầu tư, phát triển kinh tế-xã hội, văn hóa của từng khu vực và khả năng kết nối đồng bộ, tổng thể trong vùng Thủ đô và vùng đồng bằng sông Hồng, cũng như vị thế là trung tâm đầu não của cả nước.

Ban Đô thị cơ bản thống nhất nội dung Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, đồng thời đề nghị UBND Thành phố báo cáo, làm rõ thêm và tiếp tục hoàn thiện để trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, cụ thể như sau:

2.1. Một số góp ý chung

- Thủ đô Hà Nội có vị thế, vai trò rất quan trọng trong vùng Thủ đô cũng như cả nước, do vậy cần làm nổi bật hơn vị trí, đặc điểm của Thủ đô Hà Nội trong vùng Thủ đô, đánh giá kỹ hơn việc thực hiện chức năng vùng của Thành phố Hà Nội; làm rõ vai trò định hướng, dẫn dắt quá trình phát triển của Thủ đô Hà Nội đối với vùng Đồng bằng sông Hồng cũng như cả nước.

- Đánh giá về thuận lợi, khó khăn trong quá trình triển khai thực hiện các quy hoạch, nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế; bổ sung dự báo về các yếu tố điều kiện phát triển đặc thù của Thủ đô Hà Nội; các số liệu, dữ liệu, nội dung liên quan đến điều kiện tự nhiên; bên cạnh đó phân tích, đánh giá làm rõ đặc thù; xác định rõ những nội dung kế thừa, phát triển và đề ra phương án phát triển đối với Thủ đô Hà Nội phù hợp với giai đoạn, thời kỳ mới.

- Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 được lập đồng thời với Quy hoạch vùng Đồng bằng sông Hồng thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 và Đồ án điều chỉnh Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến năm 2045, tầm nhìn đến năm 2065, do đó, cần rà soát để đảm bảo chuẩn hóa các nội dung, số liệu (các chỉ tiêu kinh tế-xã hội, địa giới và đơn vị hành chính, quy hoạch sử dụng đất,...) Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thống nhất, đồng bộ, không chồng chéo nội dung với Điều chỉnh tổng thể Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội và phù hợp với Quy hoạch vùng Đồng bằng sông Hồng (trong đó lưu ý việc đảm bảo yêu cầu về liên kết phát triển vùng, chia sẻ, hỗ trợ chức năng cấp vùng). Rà soát tích hợp các nội dung của các quy hoạch ngành, xử lý nhằm đảm bảo thống nhất giữa quan điểm, mục tiêu, phương án phát triển, bố trí không gian phát triển, đặc biệt số liệu quy hoạch sử dụng đất, có giải pháp thực hiện quy hoạch phù hợp nội dung đề xuất của quy hoạch.

2.2. Một số vấn đề cụ thể cần quan tâm

Thứ nhất, rà soát, đánh giá cụ thể các tồn tại, hạn chế để thấy rõ nguyên nhân gốc rễ của điểm nghẽn, nút thắt, từ đó đề xuất các giải pháp hiệu quả, giải quyết phù hợp. Trong đó, đặc biệt quan tâm đến những vấn đề: (1) thiếu thể chế phát triển Thủ đô toàn diện, đồng bộ, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh, bền vững và hội nhập quốc tế; (2) hạ tầng còn thiếu đồng bộ, nhất là hạ tầng giao thông kết nối, hạ tầng giao thông công cộng chậm phát triển, nhất là đường sắt đô thị; hạ tầng giao thông đường thủy chậm được cải thiện, chưa phát huy hiệu quả. Hạ tầng thu gom, xử lý rác thải, xử lý nước thải còn thiếu và yếu. Hạ tầng phát triển dịch vụ còn chưa đáp ứng yêu cầu; (3) ô nhiễm môi trường, trong đó có môi trường không khí, rác thải, ô nhiễm nguồn nước có xu hướng gia tăng, báo động. Tình trạng ngập úng khi mùa mưa lũ và tình trạng thiếu nước sạch đối diện với nhiều nguy cơ, thách thức phức tạp; (4) công tác lập, quản lý quy hoạch và phát triển đô thị chậm đổi mới, chưa tạo chuyển biến về diện mạo Thủ đô văn minh, hiện đại; (5) năng lực, ý thức và tinh thần trách nhiệm của một bộ phận cán bộ còn hạn chế, còn thụ động; chưa tạo được bộ máy chính quyền hiệu lực, hiệu quả với tinh thần phục vụ.

Nhận diện những nguy cơ, những thách thức và tồn tại hạn chế do quá trình phát triển của Thủ đô gặp phải.

Thứ hai, nhấn mạnh hơn nữa quan điểm phát triển Thủ đô Hà Nội dựa trên chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, kinh tế tuần hoàn. Bổ sung quan điểm phát triển Thủ đô dựa trên 5 trụ cột: (1) văn hóa - di sản; (2) phát triển xanh, kinh tế tuần hoàn, kinh tế số; (3) hạ tầng đồng bộ, giao thông hiện đại; (4) xã hội số - đô thị thông minh; (5) khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và nguồn nhân lực.

Về không gian, thống nhất với 5 không gian ưu tiên phát triển. Lưu ý làm rõ thêm phân bố trực không gian phát triển kinh tế - xã hội theo các hành lang, vành đai kinh tế và các trục phát triển, gắn với việc huy động và sử dụng hiệu quả các nguồn lực.

Thứ ba, về các nhiệm vụ trọng tâm: thống nhất với các nhiệm vụ trọng tâm đã đề xuất. Lưu ý nhấn mạnh thêm ưu tiên bảo tồn, khai thác, phát huy hiệu quả một số không gian văn hóa phục vụ phát triển công nghiệp văn hóa, du lịch và dịch vụ; xây dựng mới một số công trình văn hóa hiện đại mang tính biểu tượng thời kỳ mới của Thủ đô; nghiên cứu, xác định một số không gian văn hóa, di sản để đề nghị UNESCO công nhận di sản thế giới để bảo tồn, khai thác phát huy các giá trị di sản, xây dựng hình ảnh thành phố toàn cầu.

Làm rõ nét phương án phát triển trục sông Hồng để đáp ứng yêu cầu của Nghị quyết 15 Bộ Chính trị: là trục xanh, cảnh quan trung tâm, phát triển đô thị hài hòa hai bên sông của Hà Nội. Đây chính là động lực phát triển Thủ đô trong giai đoạn tới. Đưa ra phương án nghiên cứu, điều chỉnh hành lang thoát lũ, xây

dựng đê kiên cố, vĩnh cửu để nâng cao hiệu quả sử dụng đất các khu vực hai bên bờ sông Hồng, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của Thủ đô.

Thứ tư, đối với các khâu đột phá nhấn mạnh hơn về đột phá về hạ tầng giao thông, công trình ngầm, hạn chế phương tiện giao thông cá nhân, kết hợp triển khai có hiệu quả việc di chuyển trụ sở làm việc của Bộ, ngành, bệnh viện, cơ sở sản xuất gây ô nhiễm môi trường...ra khỏi khu vực nội đô, khắc phục tình trạng quá tải hạ tầng xã hội, ùn tắc giao thông. Đưa ra giải pháp đột phá để thu hút nguồn lực cho phát triển hệ thống đường sắt đô thị.

Phát triển hệ thống giao thông công cộng tích hợp giữa các loại hình xe đạp, xe buýt, đường sắt đô thị,... Đặc biệt có lộ trình, cơ chế đối với chuyển đổi giao thông xanh. Ngoài ra, cần chú ý mục tiêu về vận tải, hệ thống cao tốc cấp quốc gia, đường thành phố, xử lý các điểm đen, chỉ tiêu về an toàn giao thông và định hướng đến năm 2050 (định hướng về đầu tư, định hướng phát triển hệ thống đường địa phương phải đảm bảo phù hợp với Quy hoạch mạng lưới đường bộ thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 1454/QĐ-TTg). Nghiên cứu, xây dựng thêm 1 sân bay quốc tế đáp ứng yêu cầu phát triển vùng Thủ đô.

Ưu tiên tập trung thực hiện ngay là bảo vệ môi trường, phòng, chống thiên tai và ứng phó với biến đổi khí hậu. Nhấn mạnh ưu tiên thực hiện các giải pháp xử lý ô nhiễm môi trường không khí, ô nhiễm rác thải sinh hoạt, phế thải xây dựng, ô nhiễm tại các sông, hồ, làm sống lại hình ảnh dòng sông xanh, sạch, gần gũi với văn hóa - lịch sử Thủ đô (sông Tô lịch, Nhuệ, Đáy).

Thứ năm, rà soát các phương án quy hoạch các ngành, lĩnh vực để phát huy tiềm năng, lợi thế đặc thù của Thủ đô. Bên cạnh đó quan tâm tập trung những nhiệm vụ trọng điểm, phù hợp xu hướng phát triển chung của Thế giới, gắn với thuận lợi, khó khăn của Thủ đô. Trong đó, đối với phương án phát triển các ngành kinh tế, quan tâm xác định các ngành, lĩnh vực và sản phẩm công nghiệp ưu tiên, mũi nhọn mang tính đột phá và gia tăng giá trị cao, thân thiện môi trường, có tính đến liên kết vùng để giúp Hà Nội phát triển nhanh trong những năm tới và làm tốt vai trò cực tăng trưởng, động lực phát triển của vùng.

Đối với phương án phát triển văn hóa - xã hội: chú trọng phát triển các không gian văn hóa, không gian sáng tạo để Hà Nội xứng đáng là Thủ đô văn hóa - di sản, tạo điều kiện phát triển công nghiệp văn hóa, triển khai các hoạt động của Thành phố sáng tạo; lưu ý các phương án phát triển giáo dục - đào tạo để thu hẹp khoảng cách chênh lệch trình độ của học sinh khu vực nội thành và ngoại thành; có giải pháp để khắc phục tình trạng thiếu trường, thiếu lớp; tạo điều kiện để phát triển các dịch vụ giáo dục, y tế chất lượng cao...

Thứ sáu, nhấn mạnh hơn quan điểm phát triển hài hòa đô thị và nông thôn hướng tới không ngừng nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân cả khu vực đô thị và khu vực nông thôn. Trong đó, đối với đô thị, phát triển đô thị vệ tinh, Thành phố thuộc Thủ đô theo định hướng mô hình TOD kết hợp với thu hồi giá trị gia tăng từ đất (LVC); cải tạo, chỉnh trang, tái thiết khu vực nội đô theo hướng văn minh, hiện đại. Nâng cao chất lượng đô thị hóa. Đối với khu vực nông thôn, xây dựng các khu vực nông thôn theo hướng mô hình làng nông nghiệp đô thị với các tiêu chí tiệm cận với tiêu chí của đô thị; xây dựng các làng nghề thành không gian văn hóa phục vụ phát triển du lịch sinh thái, du lịch làng nghề; phát triển mô hình du lịch nông thôn, du lịch nông nghiệp.

Xác định một số không gian đặc thù có chất lượng cao, thu hút giới tinh hoa, phục vụ các đoàn khách quốc tế đặc biệt của Nhà nước tại khu vực Ba Vì, Sóc Sơn...

Thứ bảy, phân vùng rủi ro thiên tai đối với từng loại hình thiên tai trên địa bàn. Xác định các loại thiên tai thường xuyên xảy ra trên địa bàn, tác động đến từng khu vực trên địa bàn Thành phố; phân vùng rủi ro đối với từng loại hình thiên tai như lũ, lũ quét, ngập lụt, hạn hán, thiếu nước, sạt lở đất, sạt lở sông... Lựa chọn kịch bản phòng chống thiên tai đảm bảo phù hợp với kịch bản phát triển của Thành phố. Xác định các nội dung phòng chống thiên tai và biện pháp cần lồng ghép vào quy hoạch theo quy định Luật Phòng, chống thiên tai và Thông tư hướng dẫn lồng ghép nội dung phòng, chống thiên tai vào quy hoạch, kế hoạch phát triển ngành, kinh tế-xã hội.

Quy hoạch các khu xử lý chất thải, đặc biệt chất thải rắn để đảm bảo hiệu quả sử dụng đất, tiết kiệm chi phí vận chuyển và giảm thiểu ô nhiễm môi trường; áp dụng công nghệ xử lý hiện đại đối với các khu xử lý chất thải.

Xây dựng mô hình các quận xanh, sinh thái thành hình mẫu tiêu biểu của cả nước; rà soát tăng cường thêm các hành lang xanh, nêm xanh, thảm xanh để tăng diện tích đất xanh, không chỉ ở khu vực ngoại thành mà cả trong khu vực nội thành, đặc biệt ở khu vực nội đô lịch sử tạo môi trường sống khỏe cho người dân Thủ đô.

Thứ tám, có các phương án phát triển hạ tầng số, tạo nền tảng phát triển kinh tế số, xã hội số, công nghiệp công nghệ thông tin, hạ tầng báo chí, truyền thông coi đây là tiền đề quan trọng để Hà Nội bứt phá trong thời kỳ tới.

Thứ chín, cụ thể hơn các nhiệm vụ và giải pháp định hướng thực hiện công tác đảm bảo quốc phòng, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ, tạo môi trường thuận lợi cho phát triển kinh tế-xã hội của Thủ đô. Rà soát, hoàn thiện hệ thống các giải pháp thực hiện quy

hoạch, trong đó lưu ý các giải pháp về thể chế, huy động các nguồn lực thực hiện quy hoạch, giải pháp tổ chức, giám sát thực hiện quy hoạch.

Trên cơ sở báo cáo và bổ sung hoàn thiện những nội dung nêu trên vào quy hoạch, Ban Đô thị đề nghị HĐND Thành phố thông qua Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 để UBND Thành phố trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt theo quy định.

IV. Về dự thảo nghị quyết

Ban Đô thị thống nhất đề nghị HĐND Thành phố thông qua Quy hoạch Thủ đô Hà Nội thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 để UBND Thành phố trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và tổ chức thực hiện theo quy định.

Đề nghị Hội đồng nhân dân Thành phố giao UBND Thành phố nghiên cứu bổ sung, hoàn thiện những nội dung, ý kiến của Ban Đô thị nêu ở phần trên và ý kiến thảo luận của đại biểu HĐND Thành phố tại kỳ họp trước khi trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Ban Đô thị kính trình Hội đồng nhân dân Thành phố./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Thành ủy;
- Thường trực HĐND TP; (để b/c)
- Đ/c Chủ tịch UBND TP;
- UBND Thành phố;
- VP: Đoàn ĐBQH và HĐND TP, UBND TP;
- Viện nghiên cứu phát triển KT-XH Hà Nội;
- Lưu: VT, BĐT_{Minh}.

**TM. BAN ĐÔ THỊ
TRƯỞNG BAN**

Đàm Văn Huân